

Fakultet za informacione tehnologije

1. Izvještaj o anketi studenata

1.1 Pisano obrazloženje

Studenti Univerzitet „Mediteran“ Podgorica su u ljetnjem semestru akademske 2022/2023. godine prvi put ispunjavali četiri različita upitnika, prema uputstvima Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (AKOKVO): 1. upitnik se odnosio na kvalitet nastave (nastavnik i saradnik u nastavi), 2. upitnik se odnosio na način ocjenjivanja na završnom ispitu, 3. na opšte aspekte studijskog programa, a 4. na obaveznu praksu.

a) Opis postojećeg stanja

Pri izradi ankete popunjeno je ukupno 313 anketnih listića na svim predmetima osnovnih i specijalističkih studija: popunjeno je 219 listića za 1. upitnik, 14 za 2. i po 40 za 3. i 4. Upitnici su rađeni onlajn.

Ne iznenađuje mali broj ispunjenih upitnika 2, 3 i 4, jer su termini za njihovu izradu bili nakon završetka ispitnih rokova, kada su studenti već bili završili svoje obaveze prema Fakultetu. Takođe, na pojedinim predmetima, broj studenata koji su ispunjavali 1. upitnik je ispod očekivanog, čime se dovodi u pitanje validnost ocjene za pomenuti predmet. Ovo se odnosi na Objektno programiranje 2 – upitnik su ispunili dva studenta, kao i za sve predmete 3. godine – svega sedmero studenata je ispunilo upitnik. Predmetni nastavnici i saradnici u nastavi na pomenutim predmetima su u više navrata sugerisali studentima da popune upitnike. Važno je napomenuti da se na Fakultetu za informacione tehnologije najveći broj časova održava u popodnevnim satima, jer su predavači uglavnom u dopunskom radnom odnosu, a saradnici honorarno angažovani, i imaju redovno radno vrijeme u drugim firmama, pa prodekanka za nastavu nije mogla u većini slučajeva da prisustvuje ispunjavanju 1. upitnika.

S druge strane, sami **studenti nisu motivisani da rade ankete što su obrazložili komentarima da se nikada ništa nije promijenilo i pored njihovih ocjena i komentara. Smatraju da dobijeni rezultati ne doprinose ni kvalitetu nastave ni stimulanju osoblja koje dobija visoke ocjene ili sankcionisanju onih koji ne ispunjavaju očekivanja studenata.**

a) diskusija – razmatranje i ocjena stanja

1. upitnik

Na **prvoj godini** ispunjeno je 87 anketnih obrazaca, 17,4 u prosjeku po predmetu. Na osnovu rezultata ankete za I godinu, vrednovanje rada nastavnika je prikazano kroz sledeće prosječne ocjene:

Arhitektura računarskih sistema	3,00
Engleski jezik 2	4,75
Mrežne informacione tehnologije	4,09

Objektno programiranje 1	3,36
Veb dizajn	4,70

Saradnici u nastavi su ocijenjeni na sledeći način:

Arhitektura računarskih sistema	3,10
Engleski jezik 2	4,76
Mrežne informacione tehnologije	2,95
Objektno programiranje 1	4,05
Veb dizajn	4,70

Prosječna ocjena za vježbe je 3,72 (od 2,95 za Mrežne informacione tehnologije do 4,76 za Engleski jezik 2).

Prosječna ocjena za predmete je 3,92.

Budući da su prosječne ocjene niže u odnosu na prethodnu godinu, naročito iz pojedinih predmeta, neophodno je sprovesti detaljnu analizu rada nastavnog osoblja i ukazati na dobre i loše primjere.

Konačno, komentari koje su studenti ostavljali za pojedine predavače i saradnike su u većini slučajeva vrlo pozitivni i dodatno ukazuju na stimulativan i profesionalan rad nastavnog osoblja. Predavaču Arhitekture računarskih sistema, koji je ujedno i saradnik na predmetu Mrežne informacione tehnologije, biće prenesene kritike upućene od strane studenata i naložiće mu se da unaprijedi pristup nastavi i rad sa studentima.

Na **drugo godini** ispunjeno je ukupno 103 anketnih obrazaca, 14,71 u prosjeku po predmetu. Na osnovu rezultata upitnika za 2. godinu, vrednovanje rada nastavnika je prikazano kroz sledeće ocjene:

Bezbjednost računarskih mreža	5,00
Diskretna matematika	4,96
Engleski za IT2	4,88
Objektno programiranje 2	4,93
Projektovanje i razvoj računarskih mreža	3,00
Sistemski softver	4,26
Veb programiranje	4,41

Prosječna ocjena za predavanja je 4,49.

Važno je napomenuti da je za pojedine predmete popunjen mali broj anketnih listića (Bezbjednost računarskih mreža - 3, Objektno programiranje 2 – 2 i Projektovanje i razvoj računarskih mreža – 2), pa ukupna ocjena za predavače i saradnike u nastavi donekle realno može biti niža.

Saradnici u nastavi su ocijenjeni kao što slijedi:

Bezbjednost računarskih mreža	5,00
Diskretna matematika	4,95
Engleski za IT2	4,91
Objektno programiranje 2	4,79
Projektovanje i razvoj računarskih mreža	5,00
Sistemska softver	3,57
Veb programiranje	4,77

Prosječna ocjena za časove vježbi je 4,78.

Prosječna ocjena za predmete na 2, godini je 4,64.

Komentari koje su studenti ostavljali za predavače i saradnike su izuzetno pozitivni i dodatno ukazuju na stimulativan i profesionalan rad nastavnog osoblja.

Na **trećoj godini** ispunjeno je svega 7 anketnih obrazaca, u prosjeku, 1,4 po predmetu. Razlog za ovako slab odziv studenata je što se nastava uglavnom odvija u popodnevnim časovima, nakon 16,00h, kada prodekanka nije prisutna na Fakultetu, a predstavnik studenata je zbog radnog angažmana bio spriječen da redovno pohađa nastavu. Osim toga, predmeti na 3, godini su uglavnom podijeljeni po usmjerenjima i sluša ih manji broj studenata, a troje studenata su bili na programu mobilnosti na Univerzitetu Malerdalen u Švedskoj. Konačno, dosadašnje iskustvo pokazuje da su studenti 3. godine najmanje zainteresovani da ispunjavaju upitnike o vrednovanju rada nastavnog osoblja jer smatraju da oni završavaju studije i da se njih više ne tiče kvalitet rada na Fakultetu.

Za Digitalni marketing i Upravljanje ICT uslugama upitnik je ispunilo po dvoje studenata, a za Mobilne komunikacije, Programiranje veb i mobilnih aplikacija i Softversko inženjerstvo svega po jedan student.

Prosječna ocjena za predavače je 4,87 (od 4,57 za Upravljanje ICT uslugama, do 5,00 za Digitalni marketing, Mobilne komunikacije i Softversko inženjerstvo).

Prosječna ocjena za saradnike u nastavi je 4,97 (od 4,86 za Upravljanje ICT uslugama do 5,00 za sve ostale predmete).

Upitnici nisu distribuirani studentima specijalističkih studija zbog malog broja upisanih studenata – 15 na specijalističkim, od kojih je četvoro bilo na mobilnosti u Švedskoj, i 11 studenata na master studijama (uglavnom jedan ili dva studenta su pratili dostupne predmete).

2. Upitnik

Upitnik br 2 koji su studenti ispunjavali ticao se načina ocjenjivanja na završnom ispitu. Upitnik je ispunilo ukupno 14 studenata: petoro sa 1. godine, sedmero sa 2. i dvoje sa 3. godine. Kao što je ranije navedeno, ispunjavanje ovog upitnika je naišlo na mali odziv jer je ispunjavan nakon završnih ispita, pa studenti koji su završili obaveze prema predmetima nisu imali interesovanja da odgovore na anketna pitanja, a ostali nisu imali pravo da ga ispunjavaju jer nisu položili ispit.

Na **1. godini** ocijenjeni su Arhitektura računarskih sistema – jedan student, ocjena 5, Mrežne informacione tehnologije – jedan student, ocjena 5, i Objektno programiranje 1 – troje studenata, ocjena 4,67. Predmeti Engleski jezik 2 i Veb dizajn nisu ocijenjeni.

Na **2. godini** nisu ispunjeni upitnici za Bezbjednost računarskih mreža i Veb programiranje. Objektno programiranje 2 ocijenilo je troje studenata, a ostale predmete po jedan student. Svi predmeti su ocijenjeni 5, sem Objektnog programiranja 2 koji ima prosječnu ocjenu 4,60.

Na **3. godini** su dvoje studenata ispunili upitnik samo za Upravljanje ICT uslugama i prosječna ocjena za taj predmet je 4,60.

Prosječna ocjena za sve ocijenjene predmete je 4,84.

- 3. Upitnik – opšti aspekti studijskog procesa** je ispunilo 40 studenata – 20 na 1. godini, 13 na 2. godini i sedmero na 3.

Studenti **1. godine** su opšte aspekte studiranja u prosjeku ocijenili ocjenom 3,57. Najvišu ocjenu dobio je sadržaj studijskog programa – 4,05, a najnižu uticaj Studentskog parlamenta na studentski život – 2,88.

Prosječna ocjena na **2. godini** je slična – 3,59, ali su studenti najbolje ocijenili pitanje vezano za satnicu izvođenja nastave – 4,00 i pitanje koliko usluge koje se pružaju studentima od strane administrativnih i stručnih službi univerziteta zadovoljavaju potrebe studenata – 4,09. Najniža ocjena pripala je takođe Studentskom parlamentu – 2,70.

3. godina je bila prilično kritična, pa je prosječna ocjena 3,14. Najzadovoljniji su radom administrativnih službi – 3,86, a najmanje zadovoljni opremljenošću biblioteke i čitaonice – 1,75 i uticajem Studentskog parlamenta na studentski život – 1,50.

Prosječna ocjena sve tri godine osnovnih studija je 3,50.

Dobijeni rezultati pokazuju prilično nezadovoljstvo opštim aspektim studijskog procesa, posebno u pojedinim oblastima. Potrebno je Studentskom parlamentu uputiti preporuke za bolju angažovanost u motivisanju studenata da učestvuju u vannastavnim aktivnostima.

- 1. Upitnik 4 – obavezna praksa** ispunilo je 40 studenata – 20 na 1. godini, 13 na 2. godini i sedmero na 3.

Prosječna ocjena na **1. godini** je 3,13, od 2,43 za stručne posjete preduzeću/instituciji do 3,64 za gostujuća predavanja stručnjaka/kinja iz prakse. Na **2. godini** prosjek ocjena je 3,57 – od 2,50 za stručne posjete preduzeću/instituciji do 3,75 za pitanje „Koliko su aktivnosti praktične nastave u skladu sa informacionom listom predmeta?“ **3. godina** je najnižu ocjenu, 2,50 dodijelila praktičnom radu u preduzeću/instituciji, a najvišu za pitanje „Koliko saradnik/ca podstiče studente/kinje na aktivost, kritičko razmišljanje, kreativnost i daje korisne informacije u vezi izvođenja praktične nastave?“ Prosječna ocjena je 3,18.

Prosječna ocjena sve tri godine osnovnih studija je 3,29.

b) preporuke

Studenti starijih studijskih godina su generalno slabo motivisani za učešće u anketiranju, i često ne ispunjavaju anketu, ili odgovaraju bez detaljnije analize pitanja. Ipak, treba imati na umu da je na 3. godini i najmanji broj upisanih studenata, kao i da na smjeru Informaciono-komunikacione tehnologije ima veoma mali broj studenata (tri). U razgovoru sa predstavnicima studenata, istaknuto je da je vrijeme organizovanja 1. upitnika (12. sedmica nastave) neadekvatno, jer je to vrijeme održavanja 2. kolokvijuma, a neki studenti se pripremaju za predrok u okviru *work&travel* programa. S druge strane, 2. upitnik se ispunjavao nakon završetka završnih ispita, kada studenti nisu bili motivisani da to urade (premorenost, stres, zasićenost rada na studentskoj platformi..., učinili su da studenti ignorišu sve obaveze koje se ne tiču njihovog ličnog postignuća). Na poslednja dva upitnika odgovaralo se na samom kraju semestra, kada je većina studenata otišla na odmoer ili na sezonski rad.

Kako su po svim parametrima i nastavnici i saradnici ocijenjeni prilično visokim ocjenama (uz neznatne izuzetke) u 1. upitniku, utisak studenta je uglavnom pozitivan, i ukazuje na posvećenost nastavnog kadra predavanjima, vježbama i studentima uprkos svim poteškoćama – različitoj strukturi studenata, nedostatku prostora, nedostatku i preopterećenju nastavnog kadra, te finansijskoj situaciji u kojoj se Univerzitet nalazi. Ohrabruju ocjene dodijeljene za ocjenjivanje na završnim ispitima u 2. upitniku iako ga je ispunio mali broj studenata. Prilikom ispunjavanja 3. i 4. upitnika studenti su bili prilično kritični, pa su prosječne ocjene oko ili niže od 3,50. Ovo ukazuje da se na FIT-u mora posvetiti velika pažnja u cilju unapređenja opštih aspekata u studijskom procesu i organizovanju stručne prakse

Pohvalno je za studente i motivišuće za nastavnike što su studenti u napomenama iskazali mišljenje o radu nastavnog osoblja i uslovima studiranja na FIT-u dali konstruktivne predloge za dalji rad.

Preporučujemo AKOKVO da razmotri mogućnost promjene termina za izradu upitnika u skladu sa obavezama studenata.

1.2. Tabelarni prikaz (zaglavlje tabela):

1.2.1. Upitnik I – kvalitet nastave

Nivo studijskog programa	Osnovne studije					
	II		IV		VI	
Semestar						
Prosječna ocjena	Nast. 3,95	Saradn. 3,95	Nast. 4,53	Saradn. 4,53	Nast. 4,90	Saradn. 4,90

1.2.2. Upitnik II – način ocjenjivanja na završnom ispitu¹

Nivo studijskog programa	Osnovne studije					
Semestar	II		IV		VI	
Prosječna ocjena	Nast. 4,80	Saradn.	Nast. 4,94	Saradn.	Nast. 4,60	Saradn.

1.2.3. Upitnik III – opšti aspekti studijskog procesa

Opšti aspekti	Ocjena
Sadržaj studijskog programa	3,92
Organizacija i proces izvođenja nastave	3,18
Način ispitivanja	3,66
Mentorski rad nastavnika	3,47
Raspoloživost i opremljenost sala za izvođenje nastave	3,37
Raspoloživost i opremljenost biblioteke i čitaonice	3,44
Satnica izvođenja nastave	3,78
Međunarodna mobilnost studenata	3,63
Kvalitet usluga administrativnih i stručnih službi univerziteta	3,94
Kvalitet rada studentskog parlamenta	3,00

1.2.4. Upitnik IV – obavezna praksa

Nivo studijskog programa	Osnovne studije					
Semestar	II		IV		VI	
Prosječna ocjena	Nast. 3,13	Saradn.	Nast. 3,57	Saradn.	Nast. 3,18	Saradn.

Podgorica, 17. 10. 2023.

¹ Podaci za doktorske studije se unose iz Upitnika VI